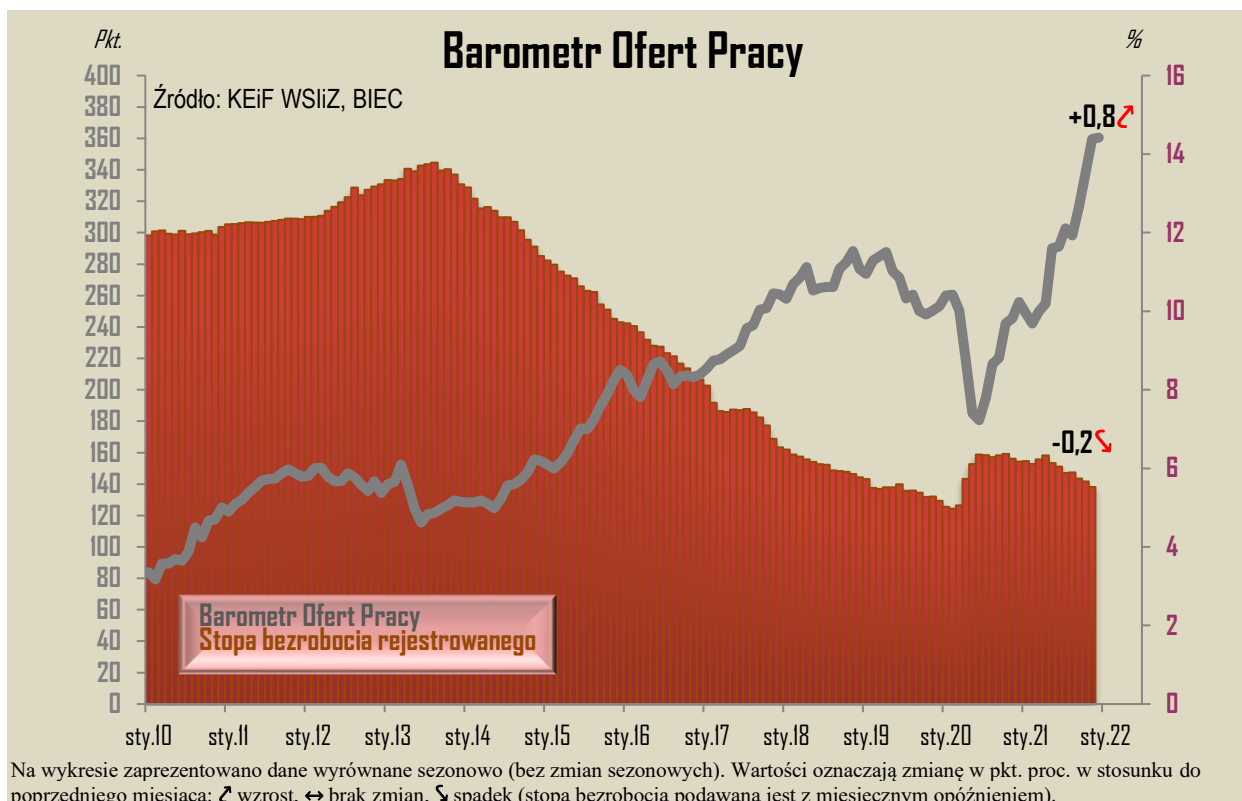

Robert Pater i Herman Cherniaiev

Koniec przełomowego roku dla rynku pracy

Wartości wskaźnika:

Grudzień 2021: 360,5 pkt.

Listopad 2021: 359,7 pkt.

Barometr Ofert Pracy, przygotowywany przez Katedrę Ekonomii i Finansów WSliZ w Rzeszowie oraz Biuro Inwestycji i Cykli Ekonomicznych, wskazujący na zmiany liczby publikowanych w Internecie ogłoszeń o zatrudnieniu, w grudniu przyjął wartość zbliżoną do tej sprzed miesiąca. W grudniu działo się niewiele, ale cały rok był rekordowy dla rynku wakatów, na którym odnotowaliśmy niespotykane dotąd wzrosty.

2021 rok przeżyliśmy w warunkach niestabilnej sytuacji sanitarnej. Rozpoczął się nową falą zakażeń. Początek roku nie zapowiadał wzrostów liczby ofert pracy, bowiem w dużej części zawodów obserwowaliśmy redukcję wakatów. Po zniesieniu ograniczeń sanitarnych w połowie roku gospodarka po raz pierwszy od dłuższego czasu zaczęła funkcjonować na 100% swoich możliwości. Od tego momentu rozpoczął się okres ostrej ekspansji na rynku wakatów trwający do dziś. 2021 rok skończył się pod znakiem nowych ograniczeń sanitarnych, ale pracodawców to nie przstraszyło, gdyż już w dużej mierze nauczyli się funkcjonować w nowych warunkach. Głównym sukcesem w 2021 roku pozostaje uelastycznienie pracy, w tym zastosowanie pracy i rekrutacji zdalnej oraz znaczne zwiększenie wykorzystania zadaniowego systemu czasu pracy. Ponadto, w ciągu roku obserwowaliśmy również inne istotne zmiany na rynku pracy, m. in. wzrost zapotrzebowania na młodszych specjalistów oraz coraz częstsze korzystanie z umów typu B2B.

Stopa bezrobocia rejestrowanego, po wyłączeniu bezrobotnych, biorących udział wyłącznie w pracach o charakterze sezonowym, w ciągu roku malała. W samym listopadzie spadła o kolejne 0,2 punkt proc. i wyniosła 5,5%. Tym samym była jedynie o 0,5 punktu proc. wyższa od historycznego minimum obserwowanego przed epidemią.

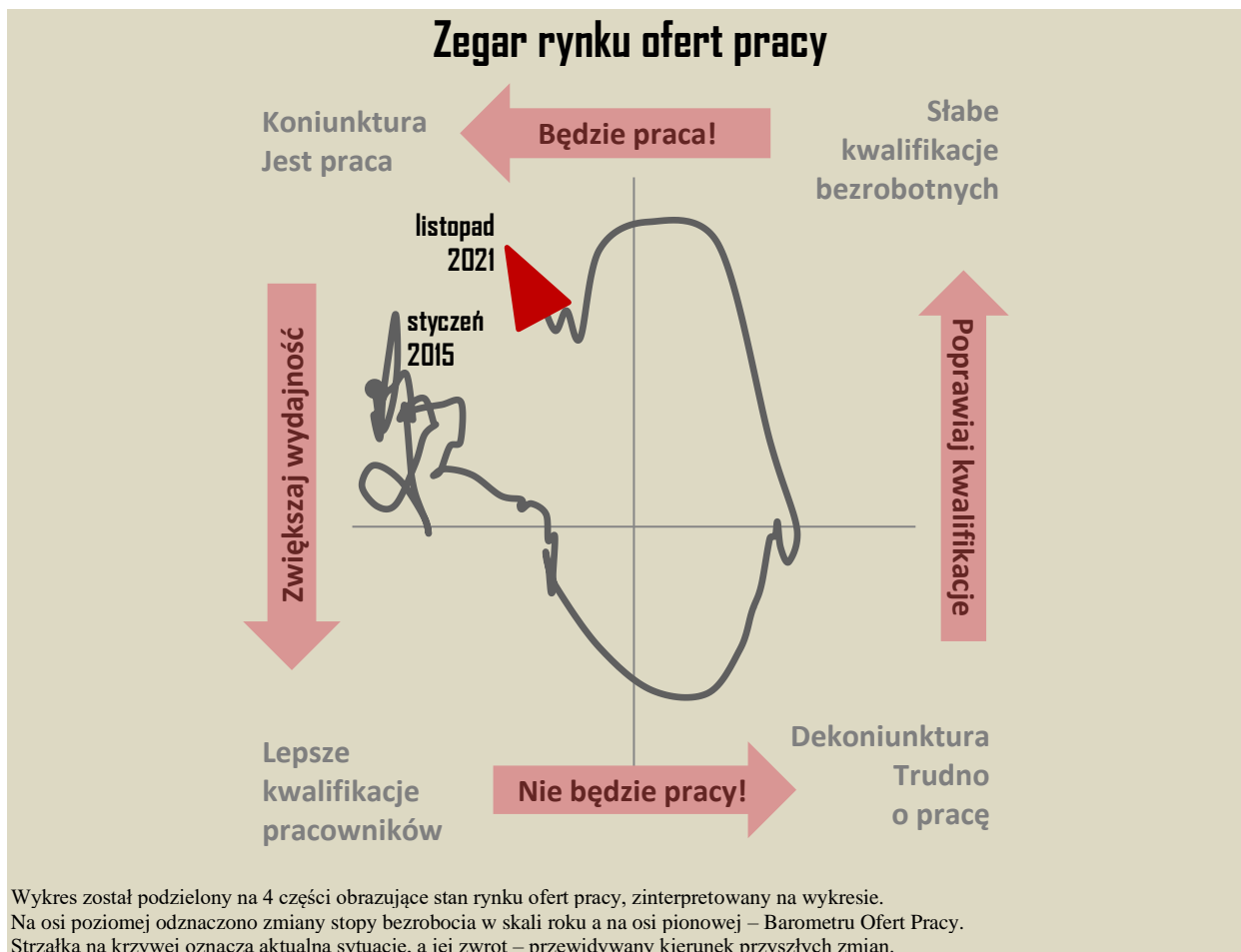
2021 rok minął pod znakiem balansowania pomiędzy okresem zamrażania i odmrażania gospodarki. Wbrew niesprzyjającym warunkom sanitarnym oraz pogarszającej się sytuacji gospodarczej polscy pracodawcy aktywnie rekrutowali w ciągu całego roku. Rok rozpoczął się pesymistycznie, a do końca kwietnia na wakatów obserwowaliśmy negatywne tendencje w sporej części kategorii ofert. Przyczyniły się do tego ograniczenia sanitarne, ukierunkowane na wyhamowanie tempa zakażeń w trakcie trzeciej fali epidemii. Najgorzej pod tym względem było w zawodach usługowych oraz niektórych wyjątkowo podatnych na restrykcje sanitarne zawodach związanych z wykształceniem w naukach społecznych. Po zniesieniu ograniczeń epidemicznych rozpoczął się okres ekspansji na rynku wakatów, trwający do dziś. Okazało się to możliwe dzięki efektowi „odłożonego w czasie” popytu, gdyż ambicje konsumentów, np. w zakresie turystyki i gastronomii nie zostały zaspokojone w roku poprzednim. 2021 rok był jednak najbardziej owocny dla osób wykształconych na kierunkach technicznych.

Dla zawodów wymagających wykształcenia w **naukach społecznych i prawnych** 2021 rok okazał się dobry, choć wzrosty w innych kategoriach ofert były wyższe. Najważniejszym sukcesem było odbicie od koniunkturalnego dna, które obserwujemy w większości kategorii. Na przestrzeni całego roku relatywnie najwięcej ofert przybyło w zawodach „biurowych”, m.in. w *call center*, administracji biurowej, branży finansów i ekonomii oraz działach dot. zasobów ludzkich. Za główną przyczynę sukcesu uważamy możliwość wykonywania pracy w trybie zdalnym oraz szybką realizację tego przejścia. Wyraźnie świadczy o tym fakt, iż liczba ofert w tych kategoriach rośnie od połowy ubiegłego roku, a w innych zawodach, mniej elastycznych pod względem przejścia w tryb pracy zdalnej, w okresach obostrzeń sytuacji epidemicznej występowała wyraźna redukcja liczby wakatów. Ponadto, odsetek ofert umożliwiających wykonywanie pracy zdalnej w ww. zawodach nadal wzrasta. Pozytywne zakończenie roku notujemy także dla branży nieruchomości. Spośród możliwych przyczyn wyróżniamy częściowe powroty studentów oraz imigrantów zarobkowych, a także wyjątkową aktywność deweloperów i związane z tym oddanie do eksploatacji nowo wybudowanych mieszkań. Nie dla wszystkich zawodów rok był jednak owocny. Redukcję ich liczby notujemy w reklamie oraz sprzedaży. Przyczynił się do tego wzrost zainteresowania zakupami *online* i, co za tym idzie, popyt na specjalistów z zakresu *e-commerce* raczej niż na tradycyjnych sprzedawców. Spośród przyczyn kurczenia się liczby wakatów dla zawodów związanych z reklamą możemy wyróżnić działalność sieci społecznościowych oraz innych serwisów, za pośrednictwem których wyjątkowo łatwo można wypromować własny produkt.

W przypadku miejsc pracy przeznaczonych dla absolwentów **nauk ścisłych lub inżynierskich** ubiegły rok był wyjątkowo owocny. Realizacja szybkiego przejścia w tryb pracy zdalnej oraz wzrost zapotrzebowania na produkty ICT, w tym te związane z pracą zdalną doprowadziły do rekordowych wzrostów. W niektórych zawodach wakatów w relacji do poziomu sprzed początku epidemii było nawet kilkakrotnie więcej. W porównaniu do 2020 r. najwięcej wakatów w skali roku przybyło w badaniach i rozwoju, teleinformatycznej administracji oraz *e-commerce*. W tej ostatniej kategorii wzrost liczby ofert spowodowało utrudnienie prowadzenia handlu w formie tradycyjnej oraz częściowe jego przejście w tryb *online*. Wyjątkowo dobre wyniki notujemy także w budowlance, którą epidemia dotknęła w niewielkim stopniu. Na wyróżnienie zasługuje także kategoria ofert pracy dla programistów. W przeciwieństwie do teleinformatycznej administracji napływ wakatów nie był w niej jednak tak szybki i regularny.

Wbrew licznym ograniczeniom ubiegły rok okazał się relatywnie dobry dla większości **zawodów usługowych**. Największe wzrosty w relacji do 2020 r. notujemy w branży hotelarsko-gastronomicznej, edukacyjnej oraz logistycznej. Na szczególne wyróżnienie zasługuje branża edukacyjna oraz logistyczna, gdyż w tych branżach wzrosty spowodowane były raczej zmianami strukturalnymi i mogą być trwałe. Wzrost zainteresowania edukacją zdalną, coraz większa popularność koncepcji *uczenia się przez całe życie*, wraz z koniecznością zdobycia nowych umiejętności komputerowych, przełożyły się na większe zapotrzebowanie na pracowników branży edukacyjnej. Wzrosty w szeroko pojętej logistyce są z kolei efektem silnego ożywienia popytu, w tym dzięki handlowi internetowemu. Branża hotelarsko-

gastronomiczna, o której często w ubiegłym roku wspominaliśmy, wbrew mocnym wzrostom w ciągu roku nie osiągnęła większego sukcesu. Na dynamikę wzrostu liczby ofert pracy oddziaływał efekt niskiej bazy, gdyż na przełomie 2020/2021 liczba wakatów była na najniższym od wielu lat poziomie. W przeciwieństwie do pozostałych kategorii, liczba ofert pracy dla branży medialnej nie uległa większej zmianie, a koniunkturalny spadek w 2021 został jedynie wyhamowany. Branża ta mocno reagowała na zmiany restrykcji sanitarnych.

Kolejne wyniki Barometru Ofert Pracy, zawierające dane ze stycznia ukażą się 10 lutego 2022 roku (czwartek) o godz. 9.00.

Barometr Ofert Pracy powstaje na podstawie ogłaszanych w Internecie ofert pracy przy współpracy Katedry Ekonomii i Finansów Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie oraz Biura Inwestycji i Cykli Ekonomicznych. Dane na temat ofert zbierane są każdego miesiąca. Następnie pozbawiane są czynnika sezonowego, co zapewnia ich porównywalność pomiędzy poszczególnymi porami roku, jak i wyłącza wpływ zmian ogłoszeń sezonowych, a więc części ofert dotyczących pracy tymczasowej. Barometr podawany jest w formie indeksu w pkt. proc. Wskazuje na zmiany zapotrzebowania na nowych pracowników. W zestawieniu ze zmianami bezrobocia mówi o tym, w jakiej fazie znajduje się rynek ofert pracy. Zazwyczaj posiada właściwości wyprzedzające w stosunku do zmian zatrudnienia i bezrobocia. Jednak równie ciekawą interpretację ma nietypowe zachowanie w stosunku do innych wskaźników rynku pracy. Może wtedy wskazywać na zmiany strukturalne, zachodzące na rynku pracy. Przykładem takich zmian były lata 2002 i 2009, kiedy Barometr wzrastał wraz ze wzrostem bezrobocia, wskazując na rosnące niedopasowanie kwalifikacji poszukujących zatrudnienia do potrzeb pracodawców, które przyczyniło się do utrzymywania się stopy bezrobocia na wysokim poziomie.